

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 45, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV Prvopodpisana Iva Dimic

Datum: 6. 6. 2017

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE Dr. Milan Brglez, predsednik

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08, 39/11, 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13) vlagamo podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV

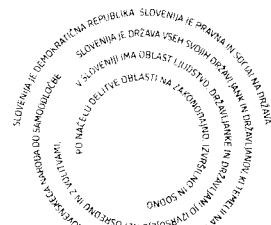
in ga na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije pošiljamo v obravnavo.

Predlagamo, da Državni zbor obravnava Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev po rednem postopku.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru RS in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka Iva Dimic.

Prilogi:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona za uravnoteženje javnih financ,
- podpisi poslank in poslancev:
 - Iva Dimic,
 - Ljudmila Novak,
 - mag. Matej Tonin,
 - Jernej Vrtovec,
 - Jožef Horvat
 - Zvonko Lah.

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	06-06-2017	
Šifra:	541-01/17-19/1	
Povezava:		
EPA:	2021-VII	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) je bil leta 2012 eden izmed prvih nujnih ukrepov takratne Vlade RS, ki je tudi na tak način odgovorila na izjemno zaostrene javnofinančne razmere.

Danes, leta 2017, je slika dosti bolj optimistična. Razpoloženje v gospodarstvu se je po podatkih vladnega Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) ob koncu leta 2016 nadalje izboljšalo. Zaupanje v vseh dejavnostih in med potrošniki je bilo v povprečju leta najvišje od začetka krize.¹ Vlada republike Slovenije v zadnjem letu veliko govori o izboljšanju gospodarskih razmer v državi. Posledično sprošča številne varčevalne ukrepe in hkrati viša proračunske odhodke na številnih področjih. Naj omenim le nedavno dokapitalizacijo SDH in DUTB v višini 250 MIO EUR, povišanje mase plač v javnem sektorju, ponovno uvedbo 2. januarja kot dela prostega dne in povišanje najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo brez dokupa.

Predlagatelji ocenjujemo, da bi se sproščanje varčevalnih ukrepov moralo začeti pri družinah in za to v nadaljevanju navajamo številne vzroke.

Demografska slika Slovenije je izjemno slaba, ena najslabših v EU. Na to nas s svojimi ocenami opozarja tudi vladni Urad za makroekonomske analize in razvoj. Za normalno delovanje države oziroma vseh njenih podsistemov bi v naslednjih letih potrebovali okoli 30.000 rojstev, trenutno pa ne dosegamo niti števila 20.000, trend pa je padajoč. Izjemno nizka rodnost in posledično staranje prebivalstva je po oceni Evropske komisije eden največjih družbenih in gospodarskih izzivov Evrope 21. stoletja. Zadeva vse države članice in večino področij politike EU. Leta 2025 bo več kot 20 % evropskih prebivalcev starih 65 let ali več, zlasti pa se bo povečalo število starostnikov v starosti 80 let in več.

Pomembno vprašanje je, kaj lahko država stori za višjo rodnost. Upadanje rodnosti pod nivo enostavnega obnavljanja prebivalstva je tesno povezano s spremenjenim načinom življenja ljudi: spremenjeno organizacijo življenja v družini, spremenjeno družbeno vlogo ženske, spremenjenim odnosom do otrok in načrtovanja družine, do česar je prišlo z zamenjavo med generacijami. Med vzroki za upadanje rodnosti v Sloveniji sta tudi neustrezna socialna in družinska politika. Predlagatelji menimo, da si Slovenija ne more privoščiti odsotnosti družinske politike in brezbriznosti do problema rodnosti. Na oblikovanje družine in kakovost življenja družin ne vplivajo samo družinske politike v ožjem smislu, temveč družinska politika, ki zaobjema zelo različne resorje: od davčnega sistema do stanovanjske in politike izobraževanja, zaposlovanja, servisnih služb, izobraževalne politike in druge.

Zaradi specifičnih značilnosti naše države, je staranje prebivalstva in z njim povezani izzivi, v Sloveniji še bolj izraženo ter pereče vprašanje. Po podatkih Statističnega urada RS bo leta 2060 predvidoma skoraj vsak tretji Slovenec star 65 ali več let. V letu 2015 je skoraj petina prebivalstva v Sloveniji stara 65 let in več. Med njimi so skoraj tri petine žensk.

¹ Ekonomsko ogledalo, št. 1/2017, dostopno na http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/eo/2017/EO0117-s1.pdf

Staranje prebivalstva ima velike socialnoekonomske posledice, ki vplivajo na vse vidike življenja družbe, zato Evropska komisija opozarja države članice, da morajo prilagoditi različne sisteme, kot so zdravstveni, pokojninski, sistem dolgotrajne oskrbe, izobraževanja in trg dela.

Trenutno je v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev veljavna diskriminatorna in ustavno sporna ureditev državne štipendije, po kateri dodeljen otroški dodatek za mlajše otroke vpliva na dodelitev državne štipendije starejšim otrokom. Ob ukinitvi otroškega dodatka za polnoletne otroke je vlada izrecno poudarila, da za polnoletne otroke, ki se šolajo, vlogo otroškega dodatka prevzema državna štipendija. Zato je povsem nesprejemljivo, da mlajšim otrokom dodeljen otroški dodatek povzroči, da starejši otroci v družini dobijo nižjo državno štipendijo ali pa je celo sploh ne dobijo. Povsem nesprejemljivo je, da mlajšim otrokom dodeljen otroški dodatek povzroči, da starejši otroci v družini dobijo nižjo državno štipendijo ali pa je celo sploh ne dobijo. Takšna ureditev pomeni, da sta družinska prejemka, ki imata vsebinsko povsem enako vlogo, obravnavana močno različno, posledično pa otroci iz iste družine (torej otroci v enakem dohodkovnem položaju) obravnavani različno. Gre za očitno in grobo kršitev načela enake obravnave upravičencev, ki so v enakem položaju, oziroma za očitno in grobo diskriminacijo polnoletnih otrok v primerjavi z mladoletnimi.

Ustavno sodišče RS je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na zahtevo Varuha človekovih pravic, v odločbi št U-I-73/15-28 z dne 7. 7. 2016, poleg ostalega ugotovilo, da je prvi odstavek 14. člena ZUPJS v neskladju z ustavo. Državnemu zboru je pri tem naložilo, da mora ugotovljeno neskladje odpraviti v roku enega leta, do odprave ugotovljene protiustavnosti pa lahko vlagatelji v postopkih uveljavljanja pravic iz javnih sredstev dokazujejo, da ne dosegajo višine mesečnega dohodka, določene v prvem odstavku 14. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Omenjeni 14. člen ZUPJS je namreč socialno najšibkejšim samozaposlenim v kulturi in ostalih oblikah s.p.-jev v primeru nedoseganja 75 % bruto minimalne plače pripisal t. i. fiktivni dohodek. Posledično jim je bil otežen dostop do socialnih transferjev, kar je poslabšalo njihov socialni položaj. Ustavno sodišče je v odločbi pojasnilo, da med položaji samozaposlenih in zaposlenih obstajajo razlike, vendar to ne more biti razlog za neenako obravnavo, terja le ustrezno upoštevanje teh razlik pri pridobivanju pravic iz socialne varnosti.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Nameni in cilji

Glavni nameni in cilji predlagane novele so:

- omogočiti družinam optimizacijo družinskih proračunov in ustrezni socialnoekonomski položaj,
- uveljaviti pravičnejšo porazdelitev javnih financ,
- spodbuditi domačo potrošnjo,
- pomagati staršem, da bodo lažje usklajevali družinsko in poklicno življenje in se posledično odločali za rojstva več otrok,
- izboljšati demografsko sliko Republike Slovenije.

2.2. Načela

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev zasleduje ustavno načelo varovanja družine, materinstva, očetovstva, otrok in mladine (53. člen) ter načela najboljše otrokove koristi, načelo dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema ter pravične razdelitve dobrin.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev uveljavlja naslednje rešitve:

- ponovna uvedba otroškega dodatka za vse dohodkovne razrede,
- odprava upoštevanja otroškega dodatka v postopkih ugotavljanja upravičenosti do državne štipendije,
- ponovna uvedba državne štipendije tudi za družine, ki spadajo v razred od 53 % do 64 % povprečne mesečne plače na družinskega člana.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Glede na ocene prihranjenih sredstev zaradi sprejema ZUJF se finančne posledice za državni proračun ocenjujejo na okoli 60 MIO EUR.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu na proračunskih postavkah 200501 Družinski prejemki in starševska nadomestila ter 190701 Štipendije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Vsebina zakona ni predmet urejanja na nivoju EU.

BELGIJA:

- Porodniški dopust: 15 tednov, prvih 30 dni je plačanih v višini 82 % plače, preostale dni pa v višini 75 % plače;
- Očetovski dopust: 10 dni, 7 dni je plačanih v višini 82 % plače;
- Starševski dopust: 3 mesece, do otrokovega 6. leta starosti. Koristijo ga lahko na tri načine:
 - 3 mesece odsotnost z dela polni delovni čas,
 - 6 mesecev dela s polovičnim delovnim časom,
 - 15 mesecev dela 80 % običajnega delovnega časa.
- Posvojiteljski dopust: 4 - 6 tednov
- Pomoč ob rojstvu otroka: 1.086,11 EUR ob rojstvu prvega otroka, 817,17 EUR za vsakega naslednjega otroka.

Zadovoljstvo Belgijcev z njihovim družinskim življenjem je nad evropskim povprečjem, saj jih kar 92 % pravi, da so "zelo ali precej zadovoljni." To je povezano z dobro urejenim otroškim varstvom, saj je kar 99 % otrok vpisanih v vrtec.

Od leta 2002 imajo nov sistem »Time Credit«, ki je namenjen lažjemu usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja. Sistem omogoča zaposlenim v zasebnem sektorju:

- pravico do skrajšanega delovnega časa, ne da bi to vplivalo na pogodbo o zaposlitvi ali ogrožalo pravice iz socialne varnosti;
- zmanjšanje delovnega časa, običajno iz petdnevnega na štiridnevni delavnik, za obdobje do 5 let;
- pravica zaposlenih, starih 51 let ali več, do dela s polovičnim delovnim časom za nedoločen čas.

Nova kampanja za spodbujanje aktivnega očetovstva: Junija 2010 je belgijska skupina Femmes Prévoyantes Socialistes (FPS) začela »Go deads« kampanjo za spodbujanje očetov, da bi koristili več starševskega dopusta, saj očetje ne koristijo toliko svojih pravic, kot bi jih lahko. Cilj FPS je, da bi se očetje zavedali, kako pomemben je starševski dopust. Kampanja opozarja kako pomembno je, da očetje ustvarijo dobre odnose z otrokom.

NEMČIJA:

- Porodniški dopust: 14 tednov
- Starševski dopust: 3 leta - Ob starša imata pravico koristiti 3 leta starševskega dopusta, do otrokovega 3. leta starosti.
- Posvojiteljski dopust: 3 leta, plačan je v višini 67 % plače.
- Otroški dodatek: spreminja se glede na število otrok - za prvega in drugega otroka znaša 184 EUR, za tretjega otroka 190 EUR, za četrtega in vsakega nadaljnjega otroka 215 EUR na mesec. Otroški dodatek je na voljo za vse otroke do 18. leta starosti. Ta ugodnost se podaljša do 25. leta za mlade, ki se usposablajo, in do 21. leta starosti za tiste, ki so brezposelni.

Leta 2006 je Nemčija začela izvajati poslovni program "Lokalni Family Alianse". Cilj programa je družinsko naravnano. Okoli 3.000 podjetij se je zavezalo k družini prijazni politiki. Poslovni program izvaja inovativne ukrepe kot so organiziranje tekmovanj, na katerih prejme nagrado podjetje, ki se izkaže za najbolj družini prijazno.

Od leta 2005 nemška zvezna vlada spodbuja uvedbo "Local Alliances for Families". Cilj je reševanje pomanjkanja otroškega varstva in okrepiti družinam prijazno infrastrukturo na lokalni ravni s spodbujanjem sodelovanja in izmenjave izkušenj med podjetji, družbenimi organizacijami in občinami.

ŠPANIJA:

- Porodniški dopust: 16 tednov, plačan je v višini 100 % zadnje plače matere
- Očetovski dopust: 13 delovnih dni
- Starševski dopust: 3 leta ali skrajšani delovni čas do otrokovega 8. leta starosti. Po starševskem dopustu, so starši upravičeni do zaposlitve z enako plačo in pokojninskimi pravicami, kot so jih imeli pred dopustom.

LATVIJA:

- Porodniški dopust: 112 koledarskih dni, plačan je v višini 80 % dohodka
- Očetovski dopust: 10 dni, plačano v višini 80 % dohodka
- Starševski dopust: 18 mesecev

Vsak zaposleni v Latviji ima pravico do starševskega dopusta - 18 mesecev za vsakega otroka, ki ga lahko koristi do otrokovega 8. leta starosti. Zaposleni s tremi ali več otroki, starih do 16 let ali z invalidnim otrokom imajo pravico do treh dodatnih dni plačanega dopusta na leto.

- Posvojiteljski dopust: 10 dni

MALTA:

- Porodniški dopust: 14 tednov, plačan je v višini 100 % plače
- Očetovski dopust: 1 - 3 dni
- Starševski dopust: 3 mesece za vsakega starša do dopolnjenega otrokovega 8. leta starosti (ni plačan)

- Otroški dodatek: izplača se v višini 250 EUR na leto za otroke do 16. leta starosti, za mlade do 21. leta pa le, če se šolajo.

ROMUNIJA:

- Porodniški dopust: 126 koledarskih dni (18 tednov), plačan je v višini 85 % plače
- Očetovski dopust: 5 dni
- Starševski dopust: 3 mesece za vsakega starša (ni plačan). Mati ali oče ga lahko koristita do otrokovega drugega leta starosti.
- Otroški dodatek: za otroke stare do 2 leti znaša 50 EUR, za starejše pa 10 EUR. Ta znesek se plačuje do otrokovega 18. leta (za starejše pa, če se šolajo).
- Dodatni mesečni družinski dodatek in dodatek za enostarševske družine: Namenjena sta družinam z mladoletnimi otroki, če so mesečni neto dohodki na vsakega družinskega člana nižji od 110 EUR. Dodatni znesek znaša od 12 EUR do 17 EUR na otroka, odvisno od števila otrok. Dodatek za enostarševske družine pa znaša od 17 EUR do 20 EUR na otroka, odvisno od števila otrok.
- Mesečno nadomestilo za otroke v rejništvu: ca. 22 EUR

ŠVEDSKA:

- Porodniški dopust: 68 dni
- Očetovski dopust: 70 dni, plačan je v višini 80 % plače.
- Starševski dopust: Mati in oče sta skupaj upravičena do 16 mesecev plačanega dopusta za vsakega otroka. Od tega prejemajo 13 mesecev nadomestilo v višini 80 % plače do zgornje meje približno 46.600 EUR na leto, preostale 3 mesece dobijo pavšalni znesek v višini 19 EUR na dan.
- Otroški dodatek: za otroke stare do 2 leti znaša 50 EUR, za starejše pa 10 EUR. Ta znesek se plačuje do otrokovega 18. leta (za starejše le, če se šolajo).
- Dodatni mesečni družinski dodatek in dodatek za enostarševske družine: Namenjena sta družinam z mladoletnimi otroki, če so mesečni neto dohodki na vsakega družinskega člana nižji od 110 EUR. Dodatni znesek znaša od 12 EUR do 17 EUR na otroka, odvisno od števila otrok. Dodatek za enostarševske družine pa znaša od 17 EUR do 20 EUR na otroka, odvisno od števila otrok.
- Dodatek za nosečnice: nosečnice, ki ne morejo delati zaradi narave dela (npr. fizično delo) dobijo 50 dni plačanih v višini 80 % plače.
- Začasni starševski dodatek: 80 % letne plače za bolnega otroka, mlajšega od 12 let.
- Dodatek za veliko družino: ca. 20 EUR za drugega otroka, ca. 160 EUR za petega in vsakega nadaljnjega otroka.

Švedska družinska politika se zavzema za enake pravice in obveznosti ter za lažje usklajevanje družine in dela za oba spola. To dosegajo z družinskimi prejemki, dopustom, prilagodljivim delovnim časom za starše z majhnimi otroki in cenovno dostopnim, visoko kakovostnim varstvom. Cilj družinske politike je prispevati k izboljšanju pogojev za dober življenjski standard za vse družine z otroki in krepitev vloge staršev.

Švedska ima visoko razvit in prilagodljiv sistem starševskega dopusta, ki omogoča in spodbuja oba starša, da preživita veliko časa s svojimi otroki. V ta namen je leta 2008 uvedla 'Gender equality bonus'.

Švedska vlada je uvedla tudi novo pravico za pomoč staršem samohranilcem, ki zbolijo in ne morejo skrbeti za svojega otroka. Pravilnik, ki je v veljavi od 1. januarja 2010,

omogoča, da je zavarovana oseba (tj. oseba, ki zakonito prebiva in / ali dela na Švedskem), ki se odreče plačanemu delu, da lahko začasno skrbi za otroka, upravičena do starševskega nadomestila.

Leta 2008 je švedska vlada uvedla "dodatek za vzgojo otroka", da bi omogočila lažji prehod iz starševskega dopusta nazaj na delo. Vloge za dodatek za vzgojo otroka se lahko vložijo za otroke starejše od enega leta in mlajše od treh.

BOLGARIJA:

- Porodniški dopust: 410 koledarskih dni, od katerih mora biti 45 dni koriščenih pred predvidenim datumom rojstva otroka. Za vsak dan porodniškega dopusta je mati plačana 90 % njene povprečne dnevne plače, pod pogojem, da ima vsaj 12 mesecev delovnih izkušenj in zavarovanje.
- Očetovski dopust: 15 dni po rojstvu otroka
- Starševski dopust: 6 mesecev za vsakega starša, do 8. leta starosti otroka (ni plačan). Nadomestilo za starševski dopust je minimalna plača - ca. 123 EUR na mesec.
- Enotni dodatek za rojstvo drugega otroka: ca. 307 EUR
- Mesečni otroški dodatek: znaša ca. 17 EUR in je namenjen družinam, v katerih je povprečni mesečni dohodek na člana nižji od ca. 179 EUR (do 18. ali 20. leta starosti, če se izobražuje).

Ukrepi politike, ki bi izboljšali življenje družin, so večinoma večje denarne in davčne ugodnosti.

Nacionalni program, imenovan »Social Investments in Children«, je bil uveden leta 2005. V okviru tega programa mesečne otroške dodatke preoblikujejo v socialne naložbe – npr. s plačevanjem davkov, vrtcev, prehrane v šolski menzi, nakup oblačil, obutve, knjig ter pisalnih potrebščin in živilskih proizvodov.

Program 'In Support of Motherhood' omogoča materam, da uporabljajo storitve brezposelnih oseb za varstvo otrok na domu in da se lahko vrnejo nazaj na delo, preden se izteče porodniški dopust.

ESTONIJA:

- Porodniški dopust: 140 koledarskih dni, plačan je v višini 100 % povprečne plače.
- Očetovski dopust: 10 dni, plačan je v višini 100 % plače.
- Starševski dopust: 435 dni - lahko se deli med starši. Starši prejmejo nadomestilo v višini 100 % njihove plače, ob upoštevanju zgornje meje 2.257 EUR. Ko so v celoti plačani dnevi porabljeni, dobijo dodatek v višini 38 EUR na otroka mesečno (do otrokovega 3. leta starosti).
- Brezposelni starši: so upravičeni do relativno visokega pavšalnega zneska, ki je enak minimalni plači - 278 EUR. Lahko se uveljavlja 18 mesecev od poroda.
- Otroški dodatek: plača se v pavšalnem znesku za vse otroke, do 16. leta starosti (oz. do 19. leta, če se šola) – znaša 19 EUR na mesec za prvega in drugega otroka in 57 EUR za vsakega naslednjega otroka.
- Starši samohranilci in velike družine: starši samohranilci in starši s sedmimi ali več otroki prejmejo 19 EUR oz. 170 EUR na mesec.
- Dodatek ob rojstvu otroka: 320 EUR

Številni ukrepi družinske politike so bili izvedeni z namenom izboljšanja kakovosti družinskega življenja in z namenom spodbujanja staršev k večjemu številu otrok.

FRANCIJA:

- Porodniški dopust: 16 tednov, plačan je v višini 100 % materine povprečne plače v zadnjih treh mesecih.
- Očetovski dopust: 11 dni
- Starševski dopust: 3 leta
- Pomoč ob rojstvu otroka: 894 EUR
- Pomoč ob posvojitvi: 1.788 EUR
- Mesečno nadomestilo za starše samohranilce: spreminja se glede na dohodek staršev in število otrok – znaša od 188 EUR do 778 EUR.
- Dodatek za šolanje: od 124 do 1.018 EUR mesečno
- Dodatek za stanovanje: v povprečju znaša okoli 210 EUR na mesec.
- Dodatki in davčne olajšave za velike družine: Velike družine se spodbuja in podpira na več načinov: za dva otroke dobijo dodatek v vrednosti 124 EUR, 282 EUR za tri otroke in 159 EUR za vsakega nadaljnjega otroka. Velike družine imajo tudi davčne olajšave.

LITVA:

- Porodniški dopust: 126 koledarskih dni, eno leto je plačan v višini 90 % plače, drugo leto pa 75 % plače.
- Očetovski dopust: 1 mesec, plačan je v višini polne plače.
- Enkratni dodatek ob rojstvu otroka: ca. 414 EUR za vsakega otroka.
- Mesečni otroški dodatek: ca. 29 EUR na otroka za družine z enim ali dvema otrokoma mlajšima od treh let ter ca. 41 EUR na otroka za družine s tremi ali več otroki mlajšimi od treh let.

Ženske večinoma delajo kljub nezadostnemu zagotavljanju otroškega varstva in neprilagodljivemu delovnemu času, drugi sorodniki pa poskrbijo za varstvo otroka. Prav zaradi nezadostnega zagotavljanja varstvenih storitev imajo težave pri usklajevanju dela in skrbi za otroke.

NIZOZEMSKA:

- Porodniški dopust: 16 tednov, polno plačilo
- Očetovski dopust: 2 dni
- Starševski dopust: 26 tednov do otrokovega 8. leta starosti, davčne olajšave v višini 50 % od zakonsko določene minimalne plače
- Otroški dodatek: znaša od 63,40 do 90,57 EUR na mesec za vsakega otroka, odvisno od starosti otroka

Ljudje izražajo visoko stopnjo zadovoljstva s svojim družinskim življenjem. Tri četrtine žensk (in skoraj četrtina moških) dela s krajšim delovnim časom. Nizozemska vlada poskuša povečati delovni čas žensk.

Leta 2008 je bila vzpostavljena projektna skupina "the 'Taskforce Part-Time Plus'" katere namen je raziskati, kako na trgu dela povečati stopnjo udeležbe žensk, zlasti tistih, ki delajo s krajšim delovnim časom.

VELIKA BRITANIJA:

- Porodniški dopust: 52 tednov, v prvih 6 tednih plačano 90 % plače, nato ca. 150 EUR
- Očetovski dopust: 2 tedna, plačni so s pavšalnim zneskom - 151 EUR na teden.
- Starševski dopust: 13 tednov za vsakega od staršev do otrokovega 5. leta starosti (ni plačan).
- Materinski dodatek: znaša okoli 600 EUR na otroka in je namenjen družinam z nizkimi dohodki.
- Otroški dodatek: znaša okrog 24 EUR na teden za enega otroka (do 16. oz. 20. leta starosti, če se otrok izobražuje) ter okoli 16 EUR na teden za vsakega naslednjega otroka.

Centri »Start Children's Centres« opravljajo storitve za otroke, mlajše od 5 let in njihove družine. Storitve vključujejo: podporo družinam, zdravstveno oskrbo, svetovanje in pomoč za starše, ozaveščajo o storitvah...

ČEŠKA:

- Porodniški dopust: 28 tednov, plačan je v višini 69 % plače

Motivirajo podjetja, da so družinam prijazna in se zavzemajo za povečanje enakosti spolov.

Podjetja spodbujajo, da bi delavcem omogočili lažje usklajevanje dela in zasebnega življenja. V ta namen so leta 2004 organizirali "Company of the Year: Equal Opportunities".

IRSKA:

- Porodniški dopust: 42 tednov, 26 tednov je plačan v višini 80 % plače, dodatnih 16 tednov ni plačan.
- Očetovski dopust: Pravica do očetovskega dopusta ni zakonsko določena, vendar imata oba starša enake pravice do starševskega dopusta v trajanju 14 tednov za vsakega otroka.
- Starševski dopust: 14 tednov do otrokovega 8. leta starosti (ni plačan).
- Otroški dodatek: znaša ca. 150 EUR. Plača se vsem staršem in skrbnikom ki vzdržujejo otroka mlajšega od 16 let.

ITALIJA:

- Porodniški dopust: 20 tednov, plačan je v višini 80 % zadnje plače matere.
- Starševski dopust: 10 mesecev lahko koristijo do otrokovega 8. leta starosti. Do otrokovega 3. leta starosti je plačan v višini 30 % plače.
- Mesečni otroški dodatek: znesek se giblje od okoli 10 EUR do 258 EUR, odvisno od dohodkov staršev in števila družinskih članov. Prav tako je odvisen od števila invalidov, ovdovelih, razvezanih oseb v družini...
- Nadomestilo za družine z nizkimi dohodki: družine z vsaj tremi vzdrževanimi otroki prejema mesečno nadomestilo v višini 124,89 EUR.

LUKSEMBURG:

- Porodniški dopust: 8 tednov pred rojstvom in 8 tednov po rojstvu otroka. Izplača se v višini polne plače. Lahko se podaljša za 4 mesece.
- Očetovski dopust: 2 dni po rojstvu (v celoti plačan)
- Starševski dopust: imajo dve možnosti izrabe starševskega dopusta do otrokovega 5. leta starosti:

- ☐ 6 mesecev polne odsotnosti z dela ali
- ☐ 12 mesecev dela s krajšim delovnim časom.

Mesečni znesek nadomestila je 1.778,31 EUR (889,15 EUR pa v primeru dela s krajšim delovnim časom).

- Mesečni otroški dodatek: znaša 185,60 EUR za enega otroka, 220,36 EUR za vsakega od dveh otrok in 267,58 EUR za vsakega od treh otrok v družini. Za družine z več kot tremi otroki znaša 361,82 EUR za vsakega otroka. Otroški dodatek se izplačuje do otrokovega 18. leta starosti z možnostjo podaljšanja do 27. leta pod pogojem, da se izobražuje.
- Pomoč ob rojstvu otroka: Izplača se v treh obrokih po 580 EUR (pred rojstvom, ob rojstvu in po porodu).

AVSTRIJA:

- Porodniški dopust: 16 tednov (8 tednov pred pričakovanim rojstvom ter 8 tednov po rojstvu), v višini povprečne plače v zadnjih treh mesecih.
- Očetovski dopust: 2 - 3 dni
- Družinski dodatek ("Familienbeihilfe"): je odvisen od starosti otrok. Znaša 105,40 EUR na mesec do otrokovega 3. leta starosti, nato pa 152,70 EUR na mesec.
- Dodatne ugodnosti: družine z dvema otrokoma prejmejo dodatnih 12,80 EUR, s tremi otroci dodatnih 47,80 EUR, s štirimi 97,80 EUR, z več otroki pa dodatnih 50 EUR na otroka. Posebna podpora je na voljo tudi za težje invalidne otroke in družine s tremi in več otroki, katerih letni obdavčljivi dohodek ne presega 55.000 EUR.

Leta 2010 je bil uveden ukrep State Award "Most Family-Friendly Enterprise". Sodelujejo podjetja, ki si prizadevajo za ustvarjanje družinam prijaznega delovnega okolja.

SLOVAŠKA:

- Porodniški dopust: 28 tednov (37 tednov za mati samohranilko), plačan je z nadomestilom, ki znaša 55 % plače.
- Očetovski dopust: Brez očetovskega dopusta.
- Starševski dopust: Koristita ga lahko mati ali oče do otrokovega 3. leta starosti. Starši prejmejo nadomestilo v vrednosti od 164 do 256 EUR na mesec.
- Otroški dodatek: se izplača za vse otroke v vrednosti 18 EUR.
- Pomoč ob rojstvu otroka: je enkratna in znaša 150 EUR.

V letu 2000 je vlada ustanovila 'family-friendly business award' (Družini prijazno poslovno nagrado). Le-to prejmejo delodajalci, ki ustvarjajo delovne razmere ob upoštevanju družinskih obveznosti svojih zaposlenih. Gre za podelitev javnih priznanj podjetjem, ki namenjajo pozornost usklajevanju poklicnega in družinskega življenja.

DANSKA:

- Porodniški dopust: 18 tednov (4 tedne pred in 14 tednov po rojstvu otroka)
- Očetovski dopust: 10 dni, 100 % plače
- Starševski dopust: Vsak od staršev ima pravico do 32 tednov plačanega starševskega dopusta in 2 tedna neplačanega. Če se delodajalec strinja, so starši upravičeni do deleža dopusta, tako da oba starša delata s krajšim delovnim časom.
- Denarne dajatve: se izplačujejo za vsakega otroka od 118 EUR do 189 EUR na mesec.

Staršem je na voljo skupaj kar 52 tednov (eno leto) dopusta (porodniškega, očetovskega in starševskega).

MADŽARSKA:

- Porodniški dopust: 24 tednov, plačan je v višini 70 % povprečne bruto plače;
- Očetovski dopust: 5 dni (plačan);
- Starševski dopust: Starši lahko koristijo starševski dopust do otrokovega 3. leta starosti; v višini 70 % plače;
- Mesečni družinski dodatek: znaša za enega otroka od ca. 46 EUR do ca. 60 EUR, odvisno od števila otrok;

Od leta 2000 podeljujejo family-friendly workplace award (nagrado za družinam prijazno delovno mesto). Podjetjem in ustanovam, ki so uvedle ukrepe, ki omogočajo boljše usklajevanje dela in družinskega življenja med zaposlenimi, podeljujejo nagrade. Tekmovanje poteka vsako leto. Zmagovalci natečaja so upravičeni do uporabe znaka družini prijazno delovno mesto, ki povečuje njihovo prepoznavnost in spoštovanje.

POLJSKA:

- Porodniški dopust: 20 tednov, 100 % plače
- Očetovski dopust: 1 teden
- Starševski dopust: 3 leta do otrokovega 4. leta starosti, je plačan.
- Koristi otrok: od 12 do 17 EUR na mesec na otroka.
- Enkratno plačilo ob rojstvu: ca. 250 EUR

The 'Family Policy Package' – za izboljšanje kakovosti družinskega življenja, je vlada sprejela vrsto ukrepov, ki so usmerjene zlasti v čim boljše usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti.

FINSKA:

- Porodniški dopust: 105 delovnih dni, plačilo je odvisno od višine plače – prvih 56 delovnih dni se izplačuje v višini 90 % plače, nato v višini 70 % plače.
- Očetovski dopust: 42 dni
- Starševski dopust: 158 dni si lahko delita mati in oče, plačan je v višini 75 % plače za prvih 30 dni, nato v višini 70 % plače.
- Finančna pomoč za brezposelne starše in osebe katerih letni dohodek je manjši kot 6.513 EUR: znaša ca. 15,20 EUR na dan (ca. 380 EUR na mesec).
- Dopust za nego otroka: po koncu starševske dopusta imajo starši pravico do plačanega dopusta za nego. Ta znaša povprečno 364 EUR na mesec.
- Otroško nadomestilo: je univerzalno za otroke mlajše od 17 let. Mesečno plačilo znaša od 100 EUR do 182 EUR na otroka, odvisno od števila otrok. Enostarševske družine prejemajo dodatnih 46,60 EUR za vsakega otroka.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejem zakona bo poenostavil obseg dela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predvsem na nivoju Centrov za socialno delo, saj se bo poenostavilo odločanje v postopkih dodeljevanja ukrepov družinske in socialne politike.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona bo strankam omogočil bolj preprosto in predvidljivo uveljavljanje pravic iz naslova ukrepov družinske in socialne politike.

6.2. Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona prinaša dolgoročne pozitivne posledice za gospodarstvo, saj je eden izmed glavnih ciljev zakona povišati število rojstev, kar je nujno za ohranitev ravnovesja na trgu dela v prihodnjih desetletjih.

6.4. Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona bo izboljšal življenjske razmere družin.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Izvajanje sprejetega predpisa

Za izvajanje predpisa je pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US in 88/16) se 8. točka prvega odstavka 12. člena spremeni tako, da se glasi:

»8. otroški dodatek brez dodatka za enostarševsko družino in brez dodatka za otroka, ki ni vključen v vrtec, zmanjšan za 20 % višine otroškega dodatka za prvega otroka iz prvega dohodkovnega razreda, razen pri odmeri državne štipendije;«.

2. člen

Prvi odstavek 14. člena in 53. a, 53. b in 53. c člen se črtajo

3. člen

Ta zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2017.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

V sedaj veljavni ureditvi je diskriminatorno in ustavno sporno urejena državna štipendija, saj dodeljen otroški dodatek za mlajše otroke vpliva na dodelitev državne štipendije starejšim otrokom. Ob ukinitvi otroškega dodatka za polnoletne otroke je vlada izrecno poudarila, da za polnoletne otroke, ki se šolajo, vlogo otroškega dodatka prevzema državna štipendija. Zato je povsem nesprejemljivo, da mlajšim otrokom dodeljen otroški dodatek povzroči, da starejši otroci v družini dobijo nižjo državno štipendijo ali pa je celo sploh ne dobijo. Kljub večletnim opozorilom družinskih organizacij ta določba še ni bila odpravljena. Predlagana rešitev bi za državno štipendijo vpeljala podobno ureditev, kot že velja za subvencijo šolske prehrane, pri kateri se vrstni red družinskih in socialnih prejemkov ne upošteva. Enako kot je šlo pri subvenciji šolske prehrane za popravek anomalije v zakonu, gre v tem primeru za popravek še mnogo večje anomalije, ki povzroča celo diskriminacijo in neenakost pred zakonom.

K 2. členu

Določbe 53. a, 53. b in 53. c člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, izhajajo iz določb Zakona za uravnoteženje javnih financ. Našteti členi urejajo otroški dodatek: omejitev kroga upravičencev na 1. do 6. dohodkovni razred, omejitev višine otroškega dodatka za srednješolce, omejitev kroga upravičencev do državne štipendije in njihova veljavnost. Pogoji za razveljavitev teh določb so bili naknadno še zaostreni in posledično težki varčevalni ukrepi časovno še podaljšani. Zaradi doseganja ciljev predloga novele je potrebno hkratno črtanje teh določb Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

K 3. členu

Člen določa, da zakon stopi v veljavo 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2017. Zamik od uveljavitve do začetka uporabe je potreben za pripravo vseh potrebnih prilagoditev za izvajanje zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

12. člen

(1) V dohodek, ki se upošteva, se štejejo dohodki in prejemki vseh oseb, in sicer:

1. obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine;
2. pokojninske rente in odkupne vrednosti, izplačane skladno z zakonom, ki ureja prvi pokojninski sklad Republike Slovenije in preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb, ter dodatne starostne pokojnine na podlagi zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
3. dohodki, razen povračil stroškov, prejeti na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka;
4. preživnina, nadomestilo preživnine in drugi prejemki, prejeti na podlagi izvršilnega pravnega naslova z namenom kritja življenjskih stroškov, pri otrocih in pastorkih iz 3. točke osmega odstavka 10. člena tega zakona pa do višine minimalnega dohodka, ki bi jim pripadala po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, če ne bi imeli drugih dohodkov;
5. nagrada skrbniku skladno z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;
6. plačilo dela rejniku, ki se izplačuje iz proračuna skladno z zakonom, ki ureja rejniško dejavnost;
7. starševski dodatek;
8. otroški dodatek brez dodatka za enostarševsko družino in brez dodatka za otroka, ki ni vključen v vrtec, zmanjšan za 20 % višine otroškega dodatka za prvega otroka iz prvega dohodkovnega razreda;
9. denarna socialna pomoč, razen izredna denarna socialna pomoč;
10. varstveni dodatek;
11. državna štipendija, zmanjšana za znesek, ki je enak dodatku za bivanje, dodatku za uspeh ter dodatku za štipendiste s posebnimi potrebami;
12. dodatek za aktivnost po predpisih, ki urejajo zaposlovanje;
13. dodatek k pokojnini po zakonu, ki ureja zagotavljanje socialne varnosti slovenskim državljanom, ki so upravičeni do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ;
14. rente iz življenjskega zavarovanja po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
15. veteranski dodatek po zakonu, ki ureja področje vojnih veteranov;
16. invalidski dodatek in družinski dodatek po zakonu, ki ureja področje vojnih invalidov, ter nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb;
17. sredstva za nego in pomoč ter druge oblike denarnih nadomestil, ki jih dobiva oseba, za katero skrbi oseba, ki se upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, v polovični višini prejetih sredstev;
18. prejemki za delo pripornikov in obsojencev;
19. pomoči v obliki denarnih sredstev, ki jih socialno ali drugače ogrožene osebe prejmejo od organizacij, ki imajo skladno z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, status humanitarne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega ali zdravstvenega varstva, in od organizacij, ki imajo skladno z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, status invalidske organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva, namenjene za preživetje, zmanjšane za višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posamezni osebi, če ne bi imela drugih dohodkov, kot ga določa zakon, ki ureja socialnovarstvene prejemke, razen pomoči v obliki denarnih sredstev, za katere dajalec sredstev opredeli namen porabe;
20. pomoči v obliki denarnih sredstev, ki jih pomoči potrebne osebe prejmejo od dobrodelnih ustanov, katerih ustanovitve in poslovanje sta skladna z zakonom, ki ureja ustanove, namenjene za preživetje, zmanjšane za višino minimalnega dohodka, ki bi pripadal posamezni osebi, če ne bi imela drugih dohodkov, kot ga določa zakon, ki

ureja socialnovarstvene prejemke, razen pomoči v obliki denarnih sredstev, za katere dajalec sredstev opredeli namen porabe;

21. plačila za vodenje knjigovodstva na kmetijah po uradni metodologiji Evropske unije za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev, ki so namenjena vodenju knjigovodstva v povezavi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena z zakonom, ki ureja dohodnino;

22. dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, razen nadomestila plače oziroma izgubljeni zaslužek ter razen dohodkov za čas opravljanja vojaške službe (v miru ter v izrednem in vojnem stanju);

23. dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti, razen nadomestila plače;

24. obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja davke na dobitke pri klasičnih igrah na srečo.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev ter prispevka k plačilu družinskega pomočnika upoštevajo tudi naslednji dohodki:

1. dediščine;
2. volila;
3. izplačila, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zavarovanja za primer bolezni, poškodbe ali invalidnosti, katerega zakon, ki ureja zavarovalništvo, ne določa kot obvezno zavarovanje;
4. drugi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ne glede nato, ali so oproščeni plačila dohodnine, razen:
 - subvencije, ki se v skladu s posebnimi predpisi izplačujejo iz proračuna za določene namene, razen subvencij, ki jih posameznik prejme v zvezi z doseganjem dohodkov iz dohodka iz zaposlitve, dejavnosti, osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjskih pravic in kapitala;
 - subvencija, ki pripada mladi družini kot spodbuda za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja po zakonu, ki ureja nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo in subvencije mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja;
 - enkratne denarne pomoči po zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, zakonu, ki ureja obrambo, in zakonu, ki ureja notranje zadeve;
 - enkratna solidarnostna pomoč, ki jo izplača sindikat svojim članom z namenom nudenja materialne pomoči v primerih socialne ogroženosti ter v primerih reševanja izjemnih razmer (kot so smrt, naravne in druge nesreče), če je izplačana pod pogoji, ki so določeni z aktom, ki ga sprejme reprezentativni sindikat na ravni države;
 - povračila škode za sredstva, ki jih je zavezanec dal na razpolago za obrambne potrebe in za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v skladu z zakonom, ki ureja obrambo, zakonom, ki ureja materialno dolžnost in zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi nesrečami;
 - dohodki, povezani s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo, ki jih kot izjeme določi minister, pristojen za socialne zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo, in ki ne predstavljajo dohodka oziroma nadomestila za izpad dohodka, ampak so namenjeni povračilu stroškov, povezanih z opravljanjem dejavnosti;
 - štipendije in drugi prejemki, izplačani osebi, ki je vpisana kot učenka ali učenec (v nadaljnjem besedilu: učenec), dijakinja ali dijak (v nadaljnjem besedilu: dijak) ali študentka ali študent (v nadaljnjem besedilu: študent), v zvezi z izobraževanjem ali usposabljanjem na podlagi posebnih predpisov, in sicer iz proračuna ali sklada, ki je financiran iz proračuna in od navedenih prejemkov, ki jih financira tuja država ali mednarodna organizacija oziroma izobraževalna, kulturna ali znanstveno-raziskovalna ustanova, razen prejemkov, ki so prejeti kot nadomestilo za izgubljeni dohodek ali v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev;

- prejemki, izplačani za kritje šolnine in stroškov prevoza ter prebivanja osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, ki jih izplača pristojni organ za zaposlovanje, ustanova, ustanovljena z namenom štipendiranja, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom;
- prejemki, ki so namenjeni plačilu izobraževanja ali usposabljanja;
- prejemki, namenjeni pokritju stroškov prehrane med delom in prevoza na delo ter stroški v skladu z 2., 3., 4. in 5. točko 107. člena in četrtem odstavkom 108. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 33/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odločba US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 71/12 – odločba US, 75/12, 94/12 in 52/13).

(3) Podrobnejšo opredelitev podatkov o dohodkih iz 1. točke prvega odstavka tega člena, ki jih zagotavlja Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DURS), določi minister, pristojen za socialno varstvo, ob predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance.

(4) Neprejemanje prejemkov iz 4. točke prvega odstavka tega člena se ugotavlja zlasti s predlogom za izvršbo, potrdilom sodišča o njegovi vložitvi, sklepom o izvršbi, z dokazilom o neuspehi izvršbi ali s potrdilom pristojnega ministrstva, da je začel teči postopek za izterjavo iz tujine.

(5) Če v primeru iz 17. točke prvega odstavka tega člena oseba dokaže, da nego in pomoč nudi v nižji vrednosti, se kot dohodek upošteva višina sredstev v polovični višini teh sredstev.

(6) Dohodki in prejemki iz prvega odstavka tega člena se upoštevajo po zmanjšanju za normirane stroške oziroma dejanske stroške, priznane po zakonu, ki ureja dohodnino, ter za davke in obvezne prispevke za socialno varnost, odtegnjene od teh dohodkov in prejemkov.

(7) Pri ugotavljanju materialnega položaja se ne upošteva oseba, ki je neutemeljeno opustila uveljavljanje pravice do dohodkov iz prvega odstavka tega člena, razen pravic po tem zakonu, ki bi vplivali na socialno-ekonomski položaj te osebe ali drugih oseb, ki se poleg nje upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja, kljub temu pa se pri uveljavljanju pravic po tem zakonu upoštevajo njeni dohodki in premoženje.

14. člen

(1) Če je oseba dejavnost šele začela opravljati ali če je njen mesečni dohodek iz dejavnosti nižji od višine bruto minimalne plače, se kot njen mesečni dohodek iz dejavnosti upošteva dohodek v višini 75% bruto minimalne plače.

(2) Ob boleznih, invalidnosti ali drugih osebnih okoliščinah, na katere oseba ni mogla vplivati oziroma jih ni mogla preprečiti, zaradi česar kmetijsko oziroma gozdno zemljišče ni obdelovano, se šteje, da dohodka iz kmetijske dejavnosti ni oziroma ni bilo, če oseba dokaže, da dohodka s prodajo ali z oddajo v najem ali zakup kmetijskega oziroma gozdnega zemljišča Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ali drugi pravni ali fizični osebi ni mogla pridobiti.

(3) Nezmožnost obdelovanja zemljišča iz prejšnjega odstavka ugotavlja invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Starost nad 63 let za ženske in nad 65 let za moške se šteje za utemeljen razlog uveljavljanja nezmožnosti obdelovanja zemljišča.

53.a člen

(1) Ne glede na drugi odstavek 22. člena tega zakona so v obdobju do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 % bruto domačega proizvoda in hkrati rast stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini od 20 do 64 let preseže 1,3 odstotne točke, do pravice do otroškega dodatka upravičene le tiste osebe iz prvega odstavka 22. člena tega zakona, ki so uvrščene v prvi do vključno šesti dohodkovni razred.

(2) Ne glede na drugi odstavek 22. člena tega zakona v obdobju do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 % bruto domačega proizvoda in hkrati rast stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini od 20 do 64 let preseže 1,3 odstotne točke, znaša otroški dodatek za otroka v srednji šoli, vendar najdlje do 18. leta, v družini, kjer je povprečni mesečni dohodek na osebo v odstotku od neto povprečne plače nad 56 % do 64 %:

- za prvega otroka 43,44 eurov;
- za drugega otroka 51,10 eurov;
- za tretjega in naslednjega otroka 71,17 eurov.

53.b člen

Ne glede na 23. člen tega zakona so v obdobju do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 % bruto domačega proizvoda in hkrati rast stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini od 20 do 64 let preseže 1,3 odstotne točke, do državne štipendije upravičeni državljani Republike Slovenije, ki izpolnjujejo pogoje po tem zakonu in po zakonu, ki ureja štipendiranje, in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem letu pred vložitvijo vloge ne presega 56 % neto povprečne plače na osebo v istem obdobju.

53.c člen

Gospodarsko rast in rast stopnje delovne aktivnosti v skladu s 53.a in 53.b členom tega zakona ugotovi Statistični urad Republike Slovenije. Sklep o ugotovitvi, da je gospodarska rast presegla 2,5 % bruto domačega proizvoda in da je rast stopnje delovne aktivnosti presegla 1,3 odstotne točke, Vlada Republike Slovenije objavi v Uradnem listu Republike Slovenije do 30. septembra leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 % bruto domačega proizvoda in rast stopnje delovne aktivnosti preseže 1,3 odstotne točke.

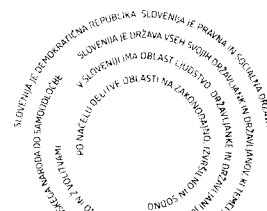

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 65, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

IME IN PRIIMEK	PODPIS
IVA DIMIC	
Mag. MATEJ TONIN	
LJUDMILA NOVAK	
JOŽEF HORVAT	
JERNEJ VRTOVEC	
ZVONKO LAH	